Moyo wa Ulezi

Mwongozo wa Mwalimu wa Familia na Ulezi Somo la 6

MALENGO

- Kuzingatia ndoto kwa siku zijazo za Watoto
- Kuangalia "shalom" katika maeneo yote ya maisha ya mtoto
- Kuomba kupitia changamoto katika malezi

MAELEZO YA SOMO

Katika somo hili, washiriki wanaelezea ndoto zao kwa maisha ya baadaye ya watoto wao. Pia wanagundua ndoto ya Mungu kwa watoto wote: kupata uzoefu kamili au "shalom" katika nyanja zote za maisha. Neno la Mungu huwapa wazazi zana za kuwasaidia wazazi vizuri. Na tunapokumbana na changamoto katika malezi, tunashikamana na matumaini na kuomba kwa uvumilivu.

MUHTASARI WA SOMO

Kujitayarisha: Acha Nikuambie Kuhusu Familia Yangu	10
Moyo wa Mzazi	10
Ndoto Zetu kwa Watoto Wetu	15
Ndoto ya Mungu kwa Watoto Wote	20
Zana za Msingi za Uzazi	5
Changamoto za Ulezi	15
Kumaliza	5
Takriban Jumla ya Muda	**80**
Uboreshaji wa Hiari 6-1: Mitindo ya Ulezi	15

MAELEZO YA JUMLA YA MAANDALIZI

- Andaa moyo wako/omba
- Soma somo lote kabla ya wakati
- Fanya marekebisho inavyohitajika kwa mpangilio wako
- Kusanya nyenzo

Maandiko yanatumika katika somo hili:

- Kumbukumbu la Torati 6:1-7
- Luka 15:11-32
- 1 Wakorintho 3:6
- 1 Wakorintho 13:4-8

Nyenzo zinazohitajika kwa somo hili:

- Biblia
- Vidokezo vya Mshiriki
- Ubao mweupe au chati mgeuzo na vyombo vya kuandikia
- Karatasi tupu (karatasi 1 kwa kila mtu)
- karatasi 4 “nguzo” zilizoandikwa, “Mungu,” “Nafsi,” “Wengine,” na “Uumbaji.”
- Chapisha maelezo au vipande vidogo vya karatasi

3-4 vyombo vya kupikia

Videos:

- UOB: Maadili Yetu Yanatufafanua
- Familia ya Coca-Cola

KUJITAYARISHA

Dakika 10

Nataka kukuambia kuhusu familia yangu!

(Waalike washiriki kusimama na kutafuta rafiki, ikiwezekana mtu ambaye hawamfahamu vizuri. Waombe wazungumze,waelezane kuhusu familia yao…kama wameolewa, ni watoto wangapi au kaka, wavulana au wasichana, kazi zao, n.k. Hata hivyo, mwigizaji HAWEZI kuzungumza. Wanaweza tu kutumia vitendo kuwasiliana. Mtu anayetazama lazima akisie kile mwigizaji anajaribu kuwasiliana na kusema kwa sauti ili mwigizaji aweze kuthibitisha ikiwa ni sahihi. Mtu wa kwanza anapomaliza, badilisha majukumu na mtu wa pili aeleze kuhusu familia yake kwa kutumia vitendo pekee. Kutakuwa na vicheko vingi. Baada ya kumaliza, washiriki wanaweza kukaa chini.)

Chaguo la Video: UOB: Maadili Yetu Yanatufafanua
(https://www.youtube.com/watch?v=4tA8wtLaui4)

Kila familia ni ya kipekee, lakini kila mzazi anataka kuwa na ufanisi na kuona watoto wao wakikua na kuwa watu wazima wenye afya. Wazazi Wakristo wanatamani kuona watoto wao wakikua na kumfuata Yesu kwa moyo wote. Somo letu litatuongoza kuchunguza ndoto zetu kwa ajili ya watoto wetu na kutambulisha baadhi ya kanuni za kutusaidia sisi wazazi ipasavyo.

MOYO WA MZAZI

Dakika 10

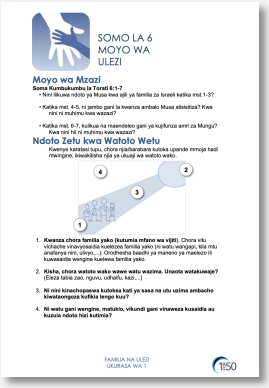
SOMO LA 6
MOYO WA
ULEZI

Moyo wa Mzazi

Soma Kumbukumbu la Torati 6:1-7

- Nini ilikuwa ndoto ya Musa kwa ajili ya familia za Israeli katika mst.1-3?
- Katika mst. 4-5, ni jambo gani la kwanza ambalo Musa alisisitiza? Kwa nini ni muhimu kwa wazazi?
- Katika mst. 6-7, kulikua na maendeleo gani ya kujifunza amri za Mungu? Kwa nini hii ni muhimu kwa wazazi?

Ndoto Zetu kwa Watoto Wetu

Kwenye karatasi tupu, chora rijadibandara kutoka upande nimoja hadi mwingine, ikiwakilisha rija ya ukuaji wa watoto wako.

1. Kwanza chora familia yako (kutumia mfano wa vijiti). Chora vitu vichache vinavyosaidia kuelezea familia yako (ni watu wangapi, kila mtu anafanya nini, ukoo,…). Onoheshna baadhi ya maneno ya maelezo ili kuwasaidia wengine kuelewa familia yako.
2. Kisha, chora watoto wako wawe watu wazima. Unaota watakuwaje? (Elezea tabia zao, ngovu, udhaifu, kazi…)
3. Ni nini kinachopaswa kutokea kati ya sasa na utu uzima ambacho kiwatayongeza kufika lengo kuu?
4. Ni watu gani wengine, mutukio, vikundi gani vinaweza kusaidia au kuzuia ndoto hizi kutimia?

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 1

Kabla ya Waisraeli kuingia katika Nchi ya Ahadi, Musa aliwakumbusha amri alizowafundisha, mambo ambayo yalikuwa muhimu sana kwa wazazi na familia.

(Soma Kumbukumbu la Torati 6:1-7 pamoja. Kisha wagawe washiriki katika vikundi vya watu watatu au wanne na chukua dakika tano kujadili maswali yafuatayo):

- **Nini ilikuwa ndoto ya Musa kwa ajili ya familia za Israeli katika aya.1-3?** (Kizazi baada ya kizazi wangemcha Bwana, wangeshika amri zake, wangeishi maisha marefu, ili mambo yaende vizuri, wangeongezeka sana katika nchi)
- **Katika aya. 4-5, Musa alikazia jambo gani la kwanza? Kwa nini ni muhimu kwa wazazi?** (Mpende Mungu kwa nafsi zao zote, kutii lazima utokane na kumpenda Mungu)
- **Katika aya. 6-7, ni maendeleo gani ya kujifunza amri za Mungu? Kwa nini hii ni muhimu kwa wazazi?** (Maagizo yanapaswa kuwa mioyoni mwao kwanza, kisha wafundishe watoto wao)

(Shiriki majibu pamoja na kikundi kizima.)

Musa alikazia umuhimu wa kuwa na mioyo iliyo karibu na Mungu na kuzingatia fikira kwa Mungu. Chanzo cha uzazi unapaswa uwe ni kutoka katika urafiki wetu na Mungu, kwa hiyo ni muhimu sana kwa wazazi kupata wakati wa kutunza imani yetu. Huu ndio moyo hasa wa malezi. Hatuwezi kuwapa watoto kile ambacho hatuna sisi wenyewe. Tutazungumza zaidi kuhusu mada hii katika Somo la 7.

Musa pia aliwakumbusha wazazi juu ya ndoto yake ya muda mrefu kwa familia: kwamba kizazi baada ya kizazi kingemcha Bwana na kufuata amri zake. Nini ndoto yako kwa watoto wako?

NDOTO ZETU KWA WATOTO WETU Dakika 15

(Mpe kila mshiriki kipande tupu cha karatasi ya kuchora. Elezea kwamba wataunda picha ya watoto wao, sasa na kwa siku zijazo. Ikiwa washiriki wowote si wazazi, waambie wafikirie familia iliyo karibu nao au wajifikirie kuwa ni wazazi.

Mfano wa maagizo kwa kuchora kwenye ubao. Waombe washiriki **kuchora njia kutoka upande mmoja wa karatasi hadi mwingine, unaowakilisha njia ya ukuaji wa watoto wao.** Kisha waambie wachore yafuatayo):

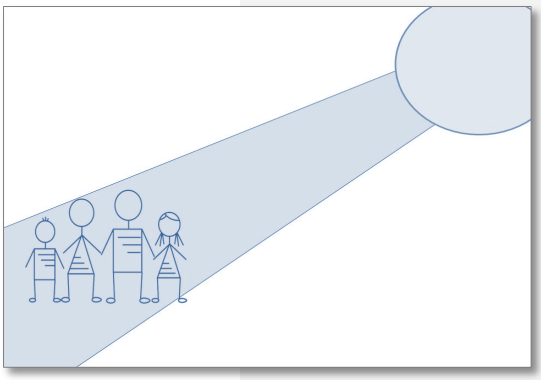

1. **Kwanza,** upande mmoja wa ukurasa, **chora familia yako (mchoro kutumia vijiti). Chora vitu vichache vinavyosaidia kuelezea familia yako (ni watu wangapi, kila mtu anafanya nini, ulivyo, n.k.). Orodhesha baadhi ya maneno ya maelezo ili kuwasaidia wengine kuelewa familia yako.**
2. **Kisha,** kwa upande mwingine wa ukurasa, **chora watoto wako wawe watu wazima.**Tumia mawazo yako! **Unaota watakuwaje? (Eleza tabia zao, nguvu, udhaifu, kazi, majukumu, n.k.)**Orodhesha baadhi ya maneno na maelezo kwa picha.
3. **Ni nini kinachopaswa kutokea kati ya sasa na utu uzima ambacho kitaongoza kwenye lengo la mwisho**? Andika baadhi ya maneno au mawazo muhimu kwenye njia kati ya sasa na yajayo.
4. **Ni watu gani wengine, matukio, vikundi gani vinaweza kusaidia au kuzuia ndoto hizi zisitimizwe?** Chora na uweke lebo kwenye matukio hayo na watu kwenye nafasi wazi karibu na njia, ukiweka yale ambayo yatamsaidia mtoto wako juu ya njia na yale ambayo yatamzuia mtoto wako chini ya njia.

(wape dakika tano washiriki kuchora. Kisha waambie washiriki picha zao na mwenzao. Ikiwa una muda, ruhusu mtu mmoja au wawili kushiriki picha zao na kikundi kizima.)

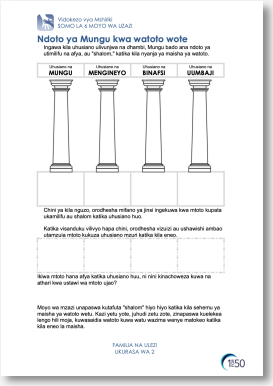
Vidokezo vya MFANI
KOMOLA A MOYO WA LEAD

Ndoto ya Mungu kwa watoto wote

Ingawa kila uhusiano ulivunjwa na dhambi, Mungu bado ana ndoto ya ulimwengu na afya, au "shalom," katika kila nyanja ya maisha ya watoto.

Uhusiano na MUNGU	Uhusiano na MENGINEYO	Uhusiano na BINAFSI	Uhusiano na UUMBAJI

Chini ya kila nguzo, orodhesha mifano ya jinsi ingekuwa kwa mtoto kupata ukamilifu au shalom katika uhusiano huo.

Katika visanduku vilivyo hapa chini, orodhesha vizuizi au ushawishi ambao utamzuia mtoto kufuata uhusiano mzuri katika kila eneo.

Ikiwa mtoto hana afya katika uhusiano huu, ni nini kinachoweza kuwa na athari kwa ustawi wa mtoto ujao?

Moyo wa mzazi unapaswa kutafuta "shalom" hiyo katika kila sehemu ya maisha ya watoto wetu. Kazi yetu yote, juhudi zetu zote, zinapaswa kuelekea lengo hili moja, kuwasaidia watoto kuwa watu wazima wenye matakwa katika kila eneo la maisha.

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 2

1 FOR 50

Ni muhimu kwetu kuwa na ndoto kwa watoto wetu, lakini lazima tukumbuke kwamba Mungu pia ana maono kwa watoto wetu. Sasa tutaangalia ndoto ya Mungu kwa maisha ya baadaye ya watoto wetu.

NDOTO YA MUNGU KWA WATOTO WOTE Dakika 20

(Kabla ya somo unda "nguzo" 4 za karatasi. Ziweke lebo "Mungu," "Nafsi," "Wengine," na "Uumbaji.") Mwanzo sura ya 1 & 2. Katika uumbaji, tunaona nia ya Mungu kwa watu kupata maelewano katika kila uhusiano aliobuni.

Ingawa kila uhusiano ulivunjwa na dhambi, Mungu bado ana ndoto ya utimilifu na afya katika kila nyanja ya maisha ya watoto. Neno la kibiblia kwa dhana hii ni "shalom." Shalom mara nyingi hutafsiriwa "amani," lakini neno hilo linamaanisha mengi zaidi; inatia ndani ustawi, afya, upatano, ukamilifu na kukamilika—maisha jinsi Mungu alivyokusudia yawe.
Fikiria kuhusu watoto unaowajua. **Ni katika maeneo gani ya maisha ungependa wapate uzoefu wa ukamilifu na afya?** (Andika majibu ubaoni.)

Kila wazo lililotajwa linaweza kufupishwa na moja ya mahusiano manne. Hebu fikiria kwamba kila moja ya mahusiano haya ni nguzo yenye nguvu inayoshikilia jengo. (Onyesha kila nguzo unapoizungumzia. Kisha ziweke kwenye meza au ziambatanishe kwenye ubao.)

Uhusiano na Mungu - Mungu alituumba ili tuwe na uhusiano naye. Tunataka watoto wetu wawe na uelewaji mzuri juu ya Mungu, upendo unaoongezeka kwake, na uhusiano wa kibinafsi pamoja naye. Uhusiano wao unaokua na wenye afya na Mungu utaonyeshwa kupitia upendo, uaminifu, na utiifu.

Uhusiano na Wengine - Mungu alituumba ili tuwe na uhusiano na wengine, na watoto wetu wamezungukwa na watu wengine. Je! watoto wanaweza kujenga uhusiano mzuri na watu katika maisha yao? Mahusiano yenye afya ni pamoja na uaminifu, unyenyekevu, heshima, msamaha na upendo.

Uhusiano na Kujitegemea - Watoto wanapojitazama, wanaona picha gani? Picha ya kibinafsi yenye afya itajumuisha kujua wameumbwa kwa mfano wa Mungu, kuwa na thamani na heshima. Watoto wanapaswa kufahamu uwezo wao, nguvu na udhaifu wao.

Uhusiano na Uumbaji - Mungu amemweka kila mtoto katika ulimwengu ambao ametuamuru sisi sote kuwa mawakili. Watoto wanapaswa kuwajibika kwa ajili ya dunia na kufanya kazi ili kuilinda. Wanapaswa kufurahia mema na kuchukia mabaya.

(Wagawe washiriki katika vikundi vinne na kipe kila kikundi mahusiano manne. Kipe kila kikundi vipande vidogo 10-15 vya karatasi au maandishi ya baada yake. Waambie vikundi **fikiria mtoto ambaye anakabiliwa na "shalom" au afya katika uhusiano huo. Mtoto huyo angekuwaje? Orodhesha mawazo maalum,** kuandika kila wazo kwenye kipande tofauti cha karatasi.

Baada ya dakika chache za kazi ya kikundi, waalike vikundi kuleta karatasi zao mbele na kuweka majibu yao chini ya nguzo zao. Waombe washiriki kukusanyika kuzunguka nguzo. Soma majibu kwa kila nguzo.)

> Hii ni ndoto ya Mungu kwa watoto wetu, sasa na kwa maisha yao ya baadaye

Walakini, tunajua ulimwengu tunamoishi. Sababu nyingi huathiri kila moja ya mahusiano haya, na baadhi huwa vikwazo, vinavyozuia mtoto kupata shalom au afya katika moja au zaidi ya mahusiano haya.

Kwa mfano, mtoto anaweza kuelewa kwamba yeye ni wa maana na anathaminiwa na Mungu, lakini katika jamii na utamaduni wake, anaambiwa kwamba wao si wa maana.

Je, ni athari gani kwa mtoto anapokosa afya katika mojawapo ya maeneo haya?

(Waambie washiriki warudi kwenye vikundi vyao vya "nguzo" na kujadili maswali mawili:

- **Je, ni vizuizi au vishawishi gani vitamzuia mtoto kukuza uhusiano mzuri katika eneo hili?**
- **Ikiwa mtoto hana afya katika uhusiano huu, ni nini kinachoweza kuwa na athari kwa ustawi wake ujao?**

Baada ya dakika chache, alika kila kikundi kushiriki mawazo yao.)

Tumeona maono ya Mungu kwa mustakabali wa watoto wetu. **Moyo wa mzazi unapaswa kutafuta "shalom" hiyo hiyo katika kila sehemu ya maisha ya watoto wetu. Kazi yetu yote, juhudi zetu zote, zinapaswa kuelekea lengo hili moja, kuwasaidia watoto kuwa watu wazima wenye matokeo katika kila eneo la maisha.** Si rahisi, kwa hivyo wazazi wanahitaji zana za kuwasaidia.

ZANA ZA MSINGI ZA ULEZI

Dakika 5

(Nyanyua vyombo vya kupikia vitatu au vinne au zana ambazo zina madhumuni maalum. Waulize washiriki ni zana gani wangetumia kufanya kazi maalum. Watu watatambua chombo kinachofaa. Waulize kwa nini wasingetumia zana nyingine kufanya kazi hiyo. Zingatia kuchagua zana bora zaidi ya kufanya kazi… zana zingine zinaweza kuifanya lakini zisiwe na ufanisi.)

Kama wazazi tunahitaji zana zinazofaa ili kuwasaidia watoto wetu kukua kuelekea ndoto za Mungu na ndoto zetu kwao. Je! Unataka kujua zana hizo ni nini? Biblia inatupa jibu.

(Soma **1 Wakorintho 13:4-8 .** Katika vikundi vya watu watatu au wanne, waombe washiriki **orodhesha zana za malezi zinazopatikana katika kifungu cha Maandiko.** Kisha shiriki majibu pamoja, ukiandika maneno muhimu ubaoni au chati mgeuzo.)

MAPENZI

"Zana" au ujuzi huu wa uzazi unawakilisha kile ambacho wazazi wanapaswa kufanya kati ya sasa, SASA, na NDOTO kwa watoto wao. Lakini 1 Wakorintho 13 pia inatukumbusha kwamba zana zote bora zaidi za malezi zinatokana na UPENDO. (Chora moyo mkuu kuzunguka maneno yaliyoorodheshwa ubaoni na uandike neno UPENDO katika herufi kubwa.) Ikiwa hatuna upendo, sisi si kitu.

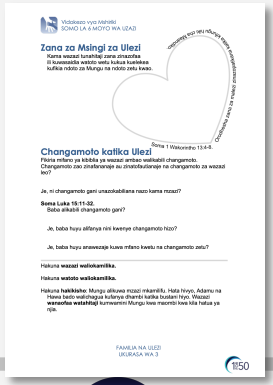

Vidokezo vya Mkhiriki
SOMO LA 6 MOYO WA ULEZI

Zana za Msingi za Ulezi

Kama wazazi tunahitaji zana zinazofaa
Ili kuwasaidia watoto wetu kukua kuelekea
kufika ndoto za Mungu na ndoto zetu kwao.

Changamoto kutoka kwa Mungu kwa familia zetu

Changamoto kutoka kwa familia zetu kwa Mungu

Soma 1 Wakorintho 13:4-8.

Changamoto katika Ulezi

Fikiria mifano ya kibiblia ya wazazi ambao walitafuti changamoto.
Changamoto zao zinafanana au zinatofautiana na changamoto za wazazi leo?

Je, ni changamoto gani unazokabiliana nazo kama mzazi?

Soma Luka 15:11-32.
Baba alikabili changamoto gani?

Je, baba huyu alifanya nini kwenye changamoto hizo?

Je, baba huyu anawezaje kuwa mfano kwetu na changamoto zetu?

Hakuna wazazi walokamilika.

Hakuna watoto walokamilika.

Hakuna hakikisho: Mungu alikuwa mzazi mkamilifu. Hata hivyo, Adamu na Hawa bado walichagua kufanya dhambi katika bustani hiyo. Wazazi wanaofaa watahitaji kumwomm Mungu iwe mwombi kwa kila hatua ya njia.

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 3

Inafurahisha kuwa na maono kwa watoto wetu na kutumia zana za kuwasaidia kukuza uhusiano wao na kukua. Lakini wakati mwingine ndoto tulizo nazo kwa watoto wetu hazifanyiki jinsi tunavyowazia.

CHANGAMOTO KATIKA ULEZI

Dakika 15

Chaguo la Video: Familia ya Coca-Cola
(https://www.youtube.com/watch?v=otSo2YfOFLw&spfreload=10)

Kulea familia ni mojawapo ya kazi zenye changamoto na ngumu zaidi duniani. Walakini, changamoto zingine ni kubwa kuliko zingine. Uhusiano wa ndoa huvunjika. Mtoto ana mahitaji maalum. Mzazk anafariki. Mtoto anaasi na kuipa kisogo familia yake. (Waombe washiriki warudi kwenye vikundi vyao vya watu watatu au wanne na kujadili maswali yafuatayo.

- **Fikiria mifano ya kibiblia ya wazazi ambao walikabili changamoto. Matatizo yao yanafananaje au yanatofautianaje na changamoto za wazazi leo?**
- **Je, ni baadhi ya changamoto unazokabiliana nazo kama mzazi?**

Baada ya dakika tano waalike washiriki kadhaa kushiriki majibu na kundi zima. Kisha waalike watu wanne waliojitolea kujitokeza na kuigiza **Luka 15:11-32** unapoisoma kwa sauti. Utahitaji baba, mwana mdogo, mwana mkubwa, na mfugaji wa nguruwe.

Jadili pamoja kama kikundi:

- **Baba alikabili changamoto gani?**
- **Je, baba huyu alijibu vipi changamoto hizo?**
- **Je, baba huyu anawezaje kuwa mfano kwetu na changamoto zetu?)**

Baba katika hadithi hii anatuonyesha baba-moyo wa Mungu na upendo wake usio na masharti kwa kila mmoja wetu. Tunapokabiliana na changamoto katika malezi, ni muhimu kwamba tudumu katika upendo - katika upendo wa Mungu kwetu na katika upendo wa Mungu kwa watoto wetu - na kwamba tuendelee kuonyesha upendo huu kwa watoto wetu kwa njia zinazoonekana.

MALIZA

dakika 5

Katika somo hili tumeota juu ya mustakabali wa watoto wetu. Tumezungumza juu ya nguzo nne za uhusiano ambazo humsaidia mtoto kukua kwa ukamilifu na afya. Tulitambua baadhi ya zana muhimu za malezi, na kujifunza kwamba upendo ndio ufunguo. Na tuliangalia jinsi ya kudhibiti baadhi ya changamoto zinazotukabili katika familia. Moyo wako ukoje sasa hivi? Unahisi nini? Ikiwa unahisi kulemewa au hufai kwa kazi hiyo, hebu tukumbuke mambo mawili muhimu:

Hakuna wazazi kamili. Hakuna watoto kamili. Sisi ni binadamu na tutafanya makosa. Lakini hilo lisituzuie kukaa karibu na Mungu huku tukiendelea na safari pamoja na watoto wetu.

Hakuna hakikisho: Mungu alikuwa mzazi mkamilifu. Hata hivyo, Adamu na Hawa bado walichagua kufanya dhambi katika bustani hiyo. Wazazi wanaofaa watahitaji kumwamini Mungu kwa maombi kwa kila hatua ya njia.

Soma **1 Wakorintho 3:6**
Kadiri tunavyotaka kufanya kazi kamilifu, ni lazima tumtumaini Mungu kufanya kazi ndani ya watoto wetu, kuwasaidia wawe vile alivyowaumba wawe.

Funga kwa maombi.

1 Wakorintho 3:6
Mimi nilipanda, Apolo akatia maji, lakini Mungu ndiye anayeikuza.